

ДРАГАН ЛАКИЋЕВИЋ

СЛИКАР СНЕГА

Над снежним сликама Саве Шумановића

СНЕГ НА БЕЉАНЧИ II, 1933.

Снегом зрачи чистота душе
За којом идем по пространству
Лебдим налик староме храсту
Сенка му стоји а он срушен

Равницом три ветра певуше
Арију смрти о злом царству
Ево припадам мртвом братству
У атеље је свет прерушен

Та нежност снега кратко траје
Гордост кидише и на небо
Доле стара земља крвари

За моју слику снег не хаје
Све добро сад је непотребно
И сувишне су благе ствари

ШИД ПОД СНЕГОМ, 1935.

1.

Боја вечерњи снег позлати
У том трену касне светлости
Причини се: нема грубости
Постоје тек сенке и сати

Тим се путем нико не врати
И никад неће доћи гости
Путем у смеру преблагости
Ка пределима непознатим

Кратак пут увек води дугом
Сенка боју учини другом
Свет је ко дете у повоју

Кад златне искре опет сину
Њим ћу отићи у нигдину
И снег ће да позлати боју

2.

Још има лета у бојама
Кад се појаве мала сјања
На кори стабла које сањам
У тим лискама и крошњама

Сенка је тек мала тама
А снег разорна светлост дања
Ред бандера мене прогања
На озареним улицама

У пустоши сад боје нема
На пут се живот сам опрема
Онамо докле тај пут доспе

У тој даљини нема снова –
Кућа, ограда, јабланова
Сав свет се по даљини проспе

ЗИМСКИ ПЕЈЗАЖ, 1939.

На слици више нема неба
Снег тако живот и смрт спаја
Златни поток дели два сјаја
Као пут којим поћи треба

Преко поља од чистог сребра
Плави се душа до бескраја
Гране-птице су без кликтаја
Тишина која вечно вреба

Сликама: мутно постаје златно
Белина – смрт. Слаткогорка
Слике све више, сликара мање

Чистота боје покрива платно
По којем већ креће поворка
Седам стабала на стрељање

ШИДСКИ ШОР У СНЕГУ, 1939.

Из белине у белину
Воде жице и трачнице
Возови и птице сину
До обале и границе

Из висине у висину
Узлетеле криомице
Са сенкама боје мину
Наше душе-удовице

Из тишине у тишину
И животи нека мину
Као куће и дрвеће

Од бандере до бандере
Дани се и ноћи мере –
Снег нас овде наћи неће

ШИДСКА УЛИЦА У СНЕГУ, 1940.

Овом улицом све одлази
И кола сена и дрвеће
И све ка небу горе креће
И предео је неисказив

Слици више не треба назив
Од снега нема ништа веће
И дрворед трепти ко цвеће
Кућа испод оградe слази

Та плава боја све је беља
Бела постаје сасвим плава
И мисао клизи ивицом

Тишина, подне и недеља
И живот и смрт – и објава
Невидљив потпис ћирилицом

ШИД У ЗИМУ, 1941.

У сутон снег смањује куће
Цркву, стогове, све формате
Само даљине непознате
Прошири до у немогуће

Некад дрвеће сада пруће
Нестају шупе и појате
Смањи дане, продужи сате
Сјај белине успављујуће

Све то он гледа са прозора
Душе. Зна да отићи мора
У снежном раму тама расте

Види како тај снег спасава
Семе, стопе, цвеће и мрава
У сенци смрти љубичасте

ИЛОЧКИ ДРУМ ЗИМИ, 1942.

Небо постаје све ближе
Куће се смање, удаље
Коров и стајњак и траље
Све се са снегом престиже

Дрвета увис уздиже
Предео смрћу омамљен
Куршумом, ножем ил маљем
Свако је нечим понижен

Тим белим путем навише
Само још душе пролазе
Док траје зима а потом

Када нам смрт објавише
Да и тишину поразе
Одлазим белом чистотом

ПЕРИФЕРИЈА ШИДА ПОД СНЕГОМ, 1942.

Толика белина преко њива
У сребру снега и облака
Слути скори долазак мрака
Који се испод сјаја скрива

Као да смрт изазива
Бела невиност – место знака
Ограда – дуга златна трака
Где душа може да пребива

Када у свему бол се гусне
У стогу сена, у жртви усне
А под земљу силазе куће

Са стабла један лист се маче
Усред тишине бесконачне
Зимске идиле пред смакнуће

ЗИМА, 1942.

Сад сликам руком уморном
Скривен под овом белином
На једном платну невином
Сунце ме тражи упорно

У том пејзажу сонорном
Срешћу се с правом истином
Као са сликом једином
И под светлошћу понорном

Само ћу чежњу да сликам
Ал не знам шта ћу с потписом
Боје ме гуше мирисом

Бојим се лета – свог лика
Дани су ми избројани
Само ме снег од зла брани

ПОСЛЕДЊА СЛИКА САВЕ ШУМАНОВИЋА

На овом платну све је стало
Пејзажи, вазе, поља, лица
Поворка, из сна, купачица
Париз, Вождовац, огледало

Сена се диже над обалом
Ко снежна шидска уличица
Сто обнажених лепотица
Машу сликару посусталом

Ноћ најављује зле војнике
Који га одводе из те слике –
Као из неке старе приче

Крај августа, пуног месеца
Рафал надвоје слику пресеца
И на њој више нема ничег